

Nynäshamns
kommun

Trafik- och mobilitetsstrategi

för Nynäshamn kommun

Så här är strategin uppbyggd

Kommunfullmäktige antog 2021-12-09 Trafik- och mobilitetsstrategi för Nynäshamns kommun. Till Trafik- och mobilitetsstrategin hör fyra bilagor med preciseringar inom olika delområden:

Dokument	Innehåll	Typ
Trafik- och mobilitetsstrategi	Övergripande mål och utgångspunkter kopplade till ett hållbart transportsystem.	Huvuddokument
Program för transportsystemet	Består av två delar, dels fakta och statistik om nuläget, dels förslag på inriktning inom respektive trafikslag.	Bilaga
Gång- och cykelplan	Beskrivning av gång- och cykelvägnätets planerade utveckling.	Bilaga
Plan för laddinfrastruktur	Utbyggnad av publik laddinfrastruktur för elfordon.	Bilaga
Parkeringsnorm	Parkeringstal vid nybyggnation, zonindelning och principer för mobilitetsavtal.	Bilaga

Denna strategi med bilagor ersätter *Trafikplan för Nynäshamns kommun (2012)*, *Gång- och cykelplan för Nynäshamns kommun (2011)*, *Tillgänglighetsplan för utemiljön i Nynäshamns kommun (2011)* samt *Parkeringspolicy och parkeringsnorm för Nynäshamns kommun (2014)*.

Innehåll

Trafik- och mobilitetsstrategi	1
Ett hållbart transportsystem	2
Tillgänglighet och framkomlighet.....	5
Attraktiv trafik som en del av samhället	6
Aktiva transporter	7
Jämställdhet och jämlikhet.....	7
Barns resor	8

Trafik- och mobilitetsstrategi

I Nynäshamns kommun ska vara enkelt att gå, cykla och åka kollektivt oavsett ålder, kön eller funktionsvariation. Samtidigt gör kommunens geografiska läge och bitvis gles befintlig bebyggelse att transporter med bil är nödvändiga. Därför behövs också bränsleeffektiva fordon, mobilitetstjänster, tillgång till förnyelsebara drivmedel och färre resor med bil för att nå målet om ett långsiktigt hållbart samhälle och transportsystem. Förutsättningarna för att uppnå detta påverkas av hur trafiksystem och stadsmiljöer utformas, var bostäder och verksamheter lokaliseras samt människors tillgänglighet till service, arbete och skola.

Syftet med strategin är att säkerställa att ett hållbarhetsperspektiv råder inom områdena trafik, mobilitet och parkering när det gäller befintlig bebyggelse, nyexploateringar och generellt kring kommunens utveckling. Utöver att bidra till måluppfyllelse för lokala, regionala och nationella klimat- och miljömål ska Trafik- och mobilitetsstrategin styra mot ett hållbart transportsystem som bidrar till ett jämställt och jämlikt samhälle samt en ökad andel som går, cyklar eller åker kollektivt.

Samtliga trafikfrågor samlas i ett dokument och fungerar som stöd för politiker, tjänstepersoner, företag och organisationer som arbetar med eller berörs av den kommunala planeringen. Strategin underlättar samarbete och kommunikation såväl inom den kommunala organisationen som externt med exempelvis allmänhet, medborgare och andra myndigheter. Vidare ska trafik- och mobilitetsstrategin fungera som en utveckling av trafikfrågorna i översiktsplanen och stötta den utveckling som där beskrivs. Trafik- och mobilitetsstrategin behandlar kommunens geografiska område.

Huvuddelen *Trafik- och mobilitetsstrategi för Nynäshamns kommun* är en beskrivning av ett hållbart transportsystem där de tre fokusområdena *Tillgänglighet* och *framkomlighet*, *Attraktiv trafik som en del av samhället* samt *Aktiva transporter* är utgångspunkter för att uppnå detta. I tillhörande bilagor återfinns *Program för transportsystemet*, *Gång- och cykelplan*, *Plan för laddinfrastruktur* samt *Parkeringsnorm*.

Läs mer Viktiga lokala styrdokument i Nynäshamns kommun:

- > Mål och budget
- > Översiktsplan
- > Klimat- och miljömål
- > Teknisk handbok

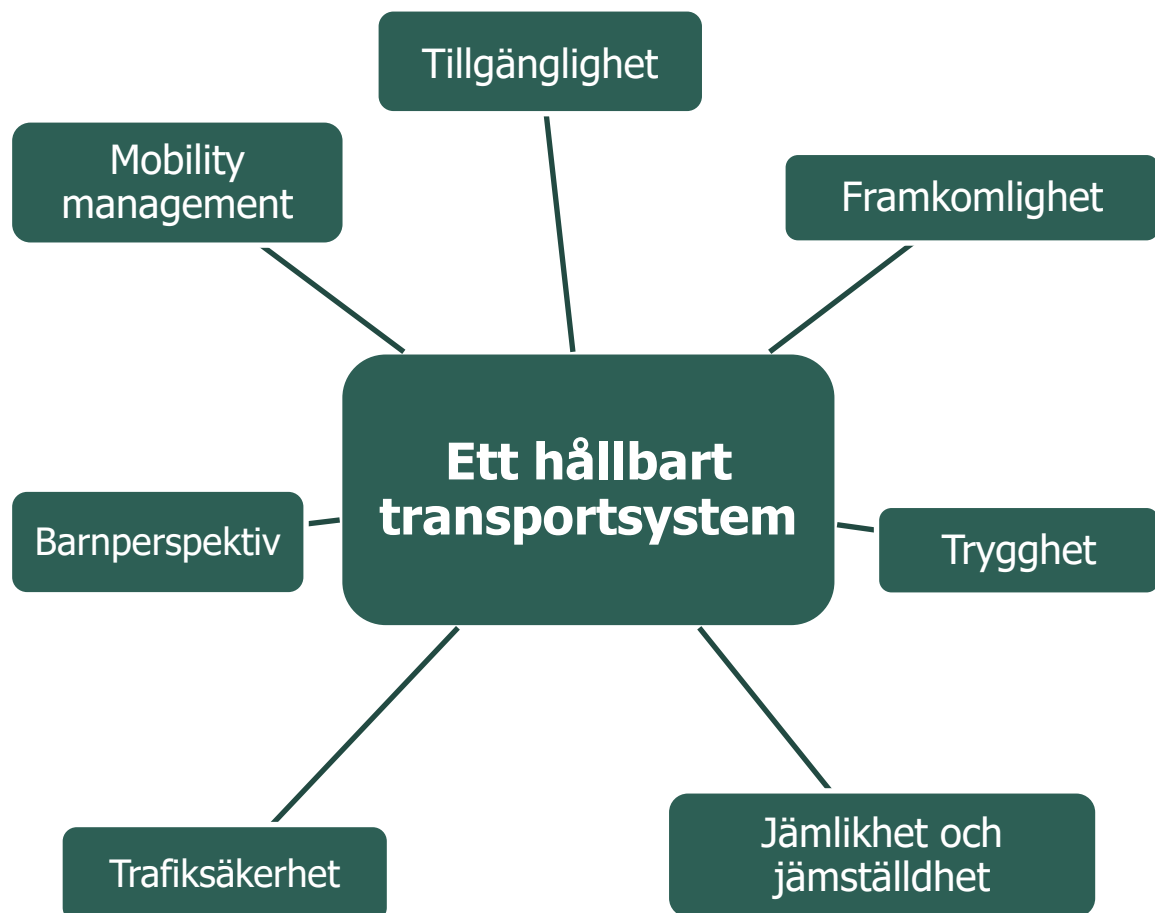

Fotograf: Naida Causevic

Ett hållbart transportsystem

Transportsystemet är en samhällsbärande nyckelfunktion som de flesta av oss använder dagligen. Det ska bidra till att ge människor och gods en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet.

Transportsystemet kan både skapa och motverka fysiska och sociala barriärer. För att lyckas generera socialt hållbara, attraktiva orter och boendemiljöer som erbjuder hög livskvalitet är det viktigt att planera utifrån människors behov men också platsers förutsättningar och minimal påverkan på klimatet och miljön. Det är alltså många olika faktorer behöver tas i beaktning när vi skapar ett hållbart transportsystem i Nynäshamn. Några av dessa faktorer illustreras i figur 1.

Figur 1 Ett hållbart transportsystem

FN har antagit 17 globala utvecklingsmål, Agenda 2030, som syftar till att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Regeringen har beslutat att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agendan 2030 och för att Globala målen ska bli verklighet måste alla delar av samhället inkluderas. Trafik- och mobilitetsfrågor kopplas direkt till mål 3 Hälsa och välbefinnande, mål 5 Jämställdhet, mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, mål 11 Hållbara städer och samhällen och mål 13 Bekämpa klimatförändringarna.

Det övergripande målet för svensk transportpolitik är att *säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet*. Detta är uppdelat i ett funktionsmål och ett hänsynsmål som är grundläggande även för planering och utveckling i Nynäshamns kommun.

Hänsynsmålet

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt samt bidra till att miljö kvalitetsmålen uppnås och till ökad hälsa.

Funktionsmålet

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, dvs. likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Trafik- och mobilitetsstrategin har följande tre fokusområden som utgångspunkter för att styra planering, användning och underhåll mot ett hållbart transportsystem:

Tillgänglighet
och
framkomlighet

Attraktiv trafik
som en del av
samhället

Aktiva
transporter

Ett hållbart transportsystem tar hänsyn till att människor har olika behov och möjligheter där tillgänglighet och framkomlighet är viktiga faktorer att lyfta fram. Det kan handla om fysisk tillgänglighet men även frågor som rör trygghet. Samtidigt som trafikinätet fungerar för den enskilda individen är det en del av hur våra offentliga miljöer uppfattas och bör vara en integrerad del av det attraktiva och öppna samhället som erbjuder en hög livskvalitet. Att underlätta för aktiva transporter såsom gång och cykel ger positiva hälsoeffekter och främjar en ökad fysisk aktivitet i vardagen. Främjandet av aktiva transporter är viktigt för bland annat barn och unga som innebär att självständigt kunna ta sig runt i vardagen.

Fotograf: Johan Gustafsson

Tillgänglighet och framkomlighet

Att alla kan ta sig fram utifrån sina egna förutsättningar är en av de grundläggande principerna i ett jämlikt och demokratiskt samhälle. Med utgångspunkten att alla människor har olika behov och möjligheter, fysiskt likväl som geografiskt, är utformningen av offentliga rum och transportsystem viktig för att människors vardagsliv ska fungera.

Nynäshamns kommun är stor till ytan och förutsättningarna skiljer sig åt, exempelvis tillgången till kollektivtrafik eller närhet till service och arbetsplatser därmed kan det krävas olika lösningar för olika delar av kommunen. Tillgänglighet innebär inkludering i den fysiska miljön, befintliga transportsystemet, anläggningar och tjänster men även tillgång till information och kommunikation.

Exempel Det finns olika sätt att stärka tillgänglighet i fysisk planering:

- Överblickbara platser.
- Regelbundet utplacerade bänkar.
- Samlade målpunkter.
- Arbeta med upplevd trygghet.

Upplevd trygghet skapas genom till exempel god belysning, rent och snyggt på platsen, människor eller fordon i rörelse, gott rykte om platsen och vetskap om att hela resan går att genomföra utan att oöverstigligen hinder uppstår. Forskning och trygghetsundersökningar visar entydigt att kvinnor i mycket högre grad än män upplever otrygghet när de vistas i det offentliga rummet, framför allt på kvällar och nätter. Den årliga trygghetsenkäten som görs i Nynäshamns kommun visar på skillnader i hur män och kvinnor känner sig trygga ute ensam

en sen kväll. Till exempel upplever kvinnor i högre utsträckning en större otrygghet än män. Skillnader finns även mellan olika kommundelar i upplevd trygghet. Skillnader finns även inom socioekonomi, ålder, funktionsförmåga och etnicitet. Det innebär att vi måste planera med den kunskapen i fokus för att möjliggöra för att alla som vistas i de offentliga rummen ska känna sig trygga.

Framkomlighet hänger i stor utsträckning ihop med tillgänglighet men handlar i första hand om hur lätt det är att ta sig fram i trafiknätet. Ökad framkomlighet för vissa färdmedel kan skapa barriärer för andra. Tillfälliga framkomlighetsproblem kan uppstå för alla slags trafikant genom till exempel ett feluppställt fordon, en trafikolycka, planerade likväl som oplanerade vägarbeten. Därför är en prioritering av trafikslag nödvändig samtidigt som gator och vägars funktion behöver fastställas då vägnätet i kommunen inte medger högsta framkomlighet för alla hela tiden. Utifrån vilken funktion en väg har, och därmed vilka transportslag som bör ha företräde, kan lämpliga framkomlighetsåtgärder föreslås. Framkomlighet för utryckningsfordon måste vara god oavsett tidpunkt och årstid. Detta gäller både i färdiga lösningar men också under ombyggnation. I kommunen är de viktigaste utryckningsvägarna de större statliga vägarna mellan orterna samt huvudgatorna inom orterna.

Fakta *Tillgänglighet till transportsystemet* handlar om människors möjlighet att känna till och kunna använda transportsystemet. *Tillgänglighet med transportsystemet* beskriver hur resenären har tillgång till information om möjliga resalternativ och möjligheter att använda dessa.

Attraktiv trafik som en del av samhället

Trafiken är en del av det offentliga rummet och påverkar i hög utsträckning hur en plats uppfattas. Hur olika miljöer upplevs och används är ett samspel mellan den fysiska infrastrukturen och människorna som rör sig där. Trafiken ska inte enbart fungera som länkar mellan olika noder utan vara en integrerad del av det attraktiva, öppna och tillgängliga samhälle.

Människors livssituation påverkas av hur transportmöjligheterna är utformade. Det kan bland annat handla om att få tillgång till viktiga målpunkter såsom arbete, utbildning, sociala aktiviteter, sjukvård eller annan service. Fokus bör vara att det ska vara enkelt att ta sig dit med gång, cykel eller kollektivt i första hand. Platser med fler fotgängare upplevs ofta som trygga och därför är det viktigt att samla olika målpunkter i ett område för att skapa rörelse och ett ökat antal fotgängare. Andelen äldre, barn och kvinnor är oftast högre bland gångtrafikanterna än bland de andra trafikslagen och därför ska dessa gruppers behov särskilt tillgodoses vad gäller trygghet, säkerhet, tillgänglighet och gena stråk.

Nya bebyggelseområden i kommunen bör placeras så att de inte kräver nya stora trafikapparater för att kunna kopplas till befintlig service och andra målpunkter. Planeringen bör utgå från tillgänglighet snarare än rörlighet, vilket betyder att så många medborgare som möjligt ska ha rimliga avstånd till aktiviteter i vardagen. Det kan exempelvis betyda att det finns många lokala servicecentra, vilket underlättar för människor att utträta ärenden i sitt närområde.

Parkerings funktion bör vara tydliga för att reglering och utformning ska passa tänkt målgrupp. I centrala lägen bör stora ytparkeringar hållas nere och lösas genom ett mer effektivt användande av yta genom till exempel parkeringsgarage, parkeringshus eller samnyttjande mellan olika målgrupper.

Under lång tid har stora investeringar gjorts i infrastruktur som främst gynnar bilism vilket också har skapat en god framkomlighet för bilar. Av miljö- och klimatskäl finns det behov av att relativt sett prioritera upp satsningar på gående, cyklister och kollektivtrafik för att underlätta och uppmuntra till dessa färdmedel. Illustrationen nedan beskriver hur en prioritering av hur olika färdmedel bör gå till utefter de som skapar mest tillgänglighet för flest personer.

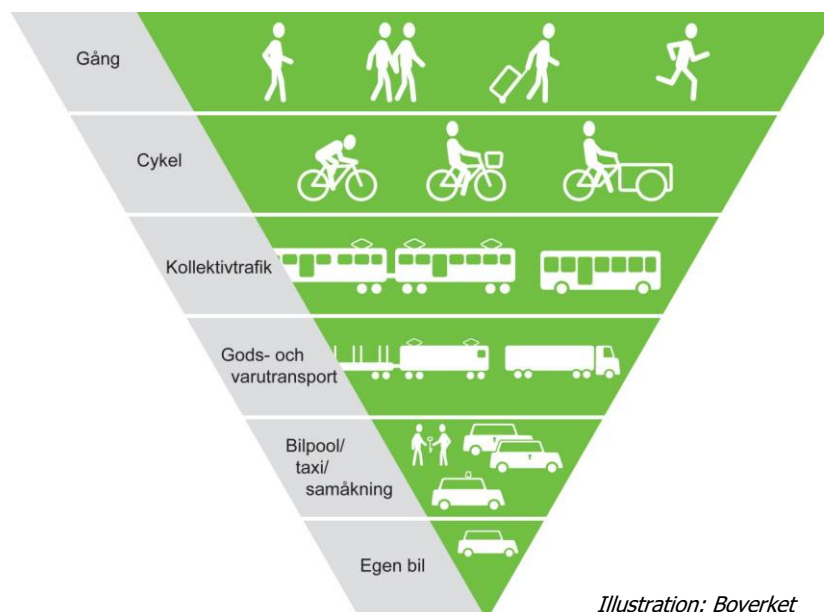

Illustration: Boverket

Aktiva transporter

Nynäshamns kommuns transportsystem ska främja rörlighet i vardagen för alla människor. En aktiv livsstil och överflyttning från korta bilresor till gång, cykel och kollektivtrafik ger positiva hälsoeffekter då det bidrar till ökad fysisk aktivitet i vardagen. Men hur vi reser påverkas av vilka möjligheter som finns och vilket ärende vi har.

Fritidsresor tenderar att ha en högre andel bilresor än arbets- eller skolresor. Till exempel görs cirka 52 procent av resorna till arbetet med bil och 64 procent av fritidsresorna. Därför är det särskilt viktigt att ta fritidsresor i beaktande i utvecklingen av gång- och cykelvägnätet. Många bilresor är väldigt korta och det är framförallt där potentialen finns för en överflyttning av resor. I kommunens tätorter ska det finnas sammanhängande gång- och cykelstråk som möjliggör och uppmuntrar människor att gå och cykla. För att främja ett sådant transportsystem som fungerar i vardagen och i hela kommunen behövs även möjlighet att kunna ta sig till och från hållplatser i kollektivtrafiknätet. En annan viktig komponent för resor med blandade färdmedel är att det finns bra och trygga cykelparkeringar vid bytespunkter.

Fakta Aktiv transport innebär fysisk aktivitet för att ta sig till en given destination. Målet i sig är inte den fysiska aktiviteten utan förflyttningen. Det handlar främst om gång och cykel, men kan också innebära till exempel skateboard, rullskridskor eller rullstol. Vid kollektivtrafikresor är generellt första och sista delen av resan någon form av aktiv transport.

Jämställdhet och jämlikhet

Hur marken används är också en fråga om vem som använder den. Män gör generellt längre resor och har i större utsträckning tillgång till bil medan kvinnor i högre grad använder kollektivtrafiken. Kvinnor arbetar oftare närmare bostaden och mer deltid än män. Utifrån den kunskapen samt annan könsfördelad statistik bör planering ske för ett jämställt och jämlikt samhälle med ett trafiksystem som skapar förutsättningar för ett fungerande vardagsliv för alla. Att planera för gång, cykel och kollektivtrafik gynnar därmed i större utsträckning kvinnor men även barn, unga, äldre och andra som inte har tillgång till bil eller har körkort.

Läs mer I *Program för transportsystemet* finns mer information om hälsa, barns resor, jämställdhet och jämlikhet.

Barns resor

Barn och ungas möjlighet att röra sig självständigt till skolan och runt på fritiden är en viktig del av ett hållbart transportsystem. Enligt FN:s barnkonvention har barn rätt till bästa uppnåeliga hälsa, det vill säga rätt till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.

Barn får mycket av sin fysiska aktivitet som en del av vardagslivet som att ta sig mellan målpunkter och att leka. Därför är möjligheten till säkra, trygga och gena gång- och cykelvägar avgörande för barns hälsa och självständighet, här är skolvägars utformning särskilt viktiga.

Aktiva transporter är ofta den enda valmöjligheten som finns för barn och unga att självständigt kunna ta sig runt. Därför är det särskilt viktigt att barns perspektiv alltid beaktas vid förändringar i trafiknätet. Att planera för barn och unga gynnar alla.

Fotograf: Scandinav Bildbyrå/Calle Bredberg

Fakta Barnkonventionen

1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Den syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Följande artiklar är grundprinciper och vägledande för hur helheten ska tolkas.

Artikel 2 – handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3 – anger att det vid alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Artikel 6 – understryker varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Utöver fysisk hälsa ingår även andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 12 – lyfter barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Diarienummer

KS/2020/0517/219

Datum

2021-10-18

Upprättad av

Planering och hållbarhet, Kommunstyrelseförvaltningen

Beslutad av

Kommunfullmäktige

Version

2

Postadress
149 81 Nynäshamn

Besöksadress
Stadshusplatsen 1
Nynäshamn

Telefon/Fax
kontaktcenter
08-520 680 00
08-520 140 08 fax

E-post/Webb
kontaktcenter@nynashamn.se
www.nynashamn.se

Bankgiro/Plusgiro
620-0216 Bankgiro
63 45-3 Plusgiro

Organisationsnummer
212000-0233